

Danuta Dąbrowska-Charytoniuk

Dr Jan Rafał OLBROMSKI (ur. 1928),
Białystok - AM

Forum Bibliotek Medycznych 5/2 (10), 368-371

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dr Jan OLBROMSKI (ur. 1928), lekarz medycyny weterynaryjnej, doktor nauk medycznych, nauczyciel akademicki, dokumentalista, bibliograf, tłumacz, poliglota, redaktor, starszy kustosz dyplomowany, dyrektor Biblioteki Głównej Akademii Medycznej w Białymstoku.

Urodził się w Przemyślu 5 grudnia 1928 roku. Dwojga imion Jan Rafał, ale drugiego nie używa. Żona dr med. Wanda z domu Buczyńska, lekarz okulista, sybiraczka. Ma córkę Anetę Hannę (ur. 1958) anglistkę oraz dwoje wnucząt: Filipa (ur. 1984) i Zuzannę (ur. 1987) absolwentów Uniwersytetu w Toronto – Kanada. Tamże uczęszczał do Szkoły Podstawowej im. St. Konarskiego i im. św. Jana Kantego do klas I-IV. Klasy V i VI ukończył na Węgrzech (Keszthely i Balatonzamárdi), dokąd trafił wraz z tysiącami uchodźców na początku II Wojny Światowej. W roku 1941 rozpoczął naukę w polskim Gimnazjum i Liceum w Balatonboglár, gdzie ukończył klasy I-III. Promocję do klasy IV otrzymał 21 marca 1944 roku. Nauczanie przerwano i szkołę zamknięto po wkroczeniu na Węgry w dniu 19 marca 1944 r. wojsk niemieckich. Dalszą edukację kontynuował po powrocie w roku 1945 do Polski w Przemyślu w II Państwowym Liceum im. K. Morawskiego. Egzamin dojrzałości zdał wg programu wydziału humanistycznego (matura tzw. klasyczna, ostatni raz w roku 1947) i świadectwo otrzymał w dniu 28 maja 1947 r. Egzamin maturalny obejmował prace pisemne i ustne z języków polskiego, angielskiego i łaciny.

Studiował na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu, zakończone dyplomem w październiku 1952 roku. W czasie studiów miał zaszczyt poznać kilkoro asystentów tego Wydziału, wśród których był późniejszy jego Szef - dr med. i dr med. wet. Karol Buluk, który 1 września 1952 roku objął kierownictwo Zakładu Patologii Ogólnej i Doświadczalnej w organizującej się Akademii Medycznej w Białymstoku. Dr Karol Buluk zaproponował mu pracę w Zakładzie od stycznia 1953 roku. Dr Olbromski przyjechał do Białegostoku 16 stycznia i od następnego dnia, po przedstawieniu go JM Rektorowi prof. dr Tadeuszowi Kielanowskiemu podjął pracę na stanowisku asystenta. W okresie pracy dr Olbromski podjął starania o zwolnienie go z konieczności odrabiania – obowiązującego w tamtych latach- nakazu pracy, jednak zgody takiej nie uzyskał i od dnia 1 maja 1953 do dnia 31 października 1956 zmuszony był do pracy na stanowisku starszego lekarza weterynarii w Wojewódzkim Zarządzie Weterynarii WRN w Białymstoku. W okresie tym utrzymywał kontakty z Zakładem Patologii, do którego powrócił 1 listopada 1956 roku. Równoległe z pracą w w/w Zakładzie rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim AM od III roku, po zdaniu egzaminu z anatomii prawidłowej. Dyplom ukończenia studiów otrzymał w październiku 1962 roku. W czasie pracy bardzo często, znając języki obce, korzy-

stał z zasobów Biblioteki Głównej AMB, a w Zakładzie zajmował się prowadzeniem biblioteki zakładowej. W roku 1965 Rektor Uczelni zaproponował mu stanowisko wicedyrektora Biblioteki Głównej AMB, a po rocznym okresie, od dnia 1 kwietnia 1966 r. awansowano go na stanowisko dyrektora. Pełniąc tę funkcję przez kilka lat zajmował się dydaktyką, prowadząc zlecone mu przez Dziekanat wykłady z historii medycyny dla studentów III roku i propedeutyki nauk medycznych dla studentów I roku. Był współinicjatorem - z dr Bertą Szaykowską (poprzednią dyrektorką Biblioteki) obowiązkowych zajęć dla studentów I roku AM pt. „Wprowadzenie do bibliotekoznawstwa...”. W latach 1969 - 1971 był opiekunem i kierownikiem 20-osobowych grup studentów lat starszych będących uczestnikami wymiany ze studentami Uniwersytetu Medycznego w Szeged (Węgry). Przez 3 lata (1970-1972) był rzecznikiem prasowym Uczelni. Opracował i doprowadził do wydania drukiem w roku 1970 pierwszej „Bibliografii publikacji naukowych pracowników AMB za lata 1950 - 1966”, kontynuowanej w latach późniejszych. Był też członkiem zespołu Redakcji „Roczników AMB...”, biorąc udział w współredagowaniu i tłumaczeniu na j. angielski tekstów, streszczeń i tytułów prac polskojęzycznych. W roku 1974, na zaproszenie Sällskapet Uniwersytetu w Lund, z inicjatywy prof. dr Falka, przebywał miesiąc w Szwecji (Lund, Uppsala, Sztokholm), gdzie zapoznał się z funkcjonowaniem ośrodków informacji naukowej, korzystających - już wówczas - z bazy komputerowej MEDLINE.

W wywiadzie dla „Gazety Białostockiej” (nr 71 1967) z dnia 24 marca mówił o trudnych początkach pracy Biblioteki, kiedy druki zwarte i czasopisma liczyły ponad 5000 woluminów, a po 10 latach wzrosły do około 70.000, by w roku 1967 liczba ich sięgnęła około 100.000. W tym czasie w Uczelni funkcjonowały 23 biblioteki zakładowe, których zbiory przekraczały 30.000 woluminów. Zbiory Biblioteki Głównej, poprzez wymianę międzybiblioteczną (140 placówek w Polsce i 351 zagranicznych), obejmującą głównie „Roczniki AM w Białymstoku”, powiększały się, by w roku 1967 osiągnąć liczbę 1082 tytułów czasopism, w tym 863 zagranicznych. Biblioteka wydawała własny biuletyn nabytków, informujący o aktualnych zbiorach wszystkie zakłady i kliniki AMB, szpitale powiatowe Białostockizny i biblioteki AM w Polsce.

W dwóch artykułach zamieszczonych w „Kontrastach” (rok 1969 i 1970) „Uczniowie Hipokratesa” i „Wiedza medyczna z pięciu kontynentów” omówił dzieje kształcenia lekarzy i nauczania medycyny oraz rolę bibliotek, w tym działalność Biblioteki AMB. Rozwój Biblioteki nie byłby możliwy bez wielkiego zaangażowania jej Pracowników i zrozumienia przez Władze Uczelni potrzeb i rangi tej usługowo-naukowej placówki, mieszczącej się w zabytkowym (uznanym przez UNESCO) pałacu Branickich. W trakcie swojej pracy dr Olbromski poszerzał swoją wiedzę, uczestnicząc kilkakrotnie w Warszawie w kursach z zakresu informacji naukowej i dokumentacji. W roku 1974 zorganizował od podstaw Ośrodek Informacji i Dokumentacji Naukowej i Technicznej AMB, w skład którego weszły Pra-

cownia Kserograficzna i Laboratorium Fotograficzne. W roku 1966 uzyskał stopień dr n. med. na podstawie dysertacji „Trombinowa aktywacja stabilizatora włókniaka i formowanie desmofibryny”, za którą w roku 1968 otrzymał nagrodę Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia i Opieki Społecznej. Oprócz tej nagrody, Uchwałą Senatu AMB, za opracowanie „Bibliografii...” nagrodzono go nagrodą resortową II stopnia w roku 1970 oraz kolejną resortową w roku 1974. Do tych nagród dochodziły jubileuszowe za wieloletnią pracę i za osiągnięcia dydaktyczno-naukowe. Oprócz nagród, dr Olbromski był wielokrotnie wyróżniany odznaczeniami, m.in. w roku 1968 „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”, Złotym Krzyżem Zasługi (1969 r.), srebrną i złotą Odznaką „Zasłużony Białostoczczyźnie” (1974 i 1978), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1976) oraz Medalem Pamiątkowym za Szczególne Zasługi dla Uczelni (1996). Po okresie urlopu bezpłatnego (praca w ramach kontraktu w szpitalu w Zliten, Libia) dr Olbromski powrócił do pracy w Bibliotece AMB od dnia 1 kwietnia 1984 na stanowisku zastępcy dyrektora (1/2 etatu kustosa służby bibliotecznej) w Oddziale Informacji, gdzie pracował do dnia 31 grudnia 1998 roku. W ramach zatrudnienia zajmował się m.in. opracowywaniem rzeczowym prac doktorskich i habilitacyjnych, znajdujących się w zbiorach Biblioteki AMB, sporządzaniem tematycznych zestawień literatury medycznej, a od m-ca lipca 1990 r. wyszukiwaniem danych z literatury medycznej światowej i krajowej z bazy danych MEDLINE z dysków f-my Silver Platter, w czym bardzo przydatna była jego wiedza fachowa i znajomość kilku języków obcych.

W roku 1991 dr Olbromski złożył z wynikiem pomyślnym egzamin dla dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej przed Komisją, działającą przy Polskiej Akademii Nauk. Egzamin obejmował wiedzę z zakresu bibliotekoznawstwa i znajomość dwóch języków obcych. Oprócz języka angielskiego i wobec braku eksperta j. węgierskiego -drugim językiem był j. łaciński. Fakt powyższy umożliwił mu zmianę statusu zatrudnionego na zakwalifikowanie go jako nauczyciela akademickiego oraz kustosa, a następnie -starszego kustosa dyplomowanego.

Do miłych akcentów związanych ze znajomością języków obcych można zaliczyć rolę tłumacza grupy 12 wybitnych solistów Opery i Baletu z Budapesztu (1955 – Festiwal Młodzieży w Warszawie), tłumacza ministra Zdrowia i Opieki Społecznej dr J. Sztachelskiego w czasie wizyty oficjalnej delegacji węgierskiej z ministrem dr Zoltanem Szabó (1965), tłumacza (j. angielski) w czasie wizyty w Uczelni ówczesnego Sekretarza ONZ dr Kurta Waldheima (1974) oraz w czasie wielu zjazdów i konferencji naukowych organizowanych przez Zakłady i Kliniki AMB z udziałem uczestników z Węgier.

Spis publikacji

1960

1. Aktywator plazminogenu a streptoplazmina. *Post. Hig. Med. Doświ.* 1960 nr 14 s. 559-567
Współaut.: Karol Buluk, Tadeusz Januszko, Marian Killar, ...

1961

2. Conversion of fibrin to desmofibrin. *Nature* 1961 nr 191 s. 1093-1094
Współaut.: Karol Buluk, Tadeusz Januszko, ...

1962

3. Activator of plasminogen and streptoplasmin. *Bull. Pol. Med. Sci. Hist.* 1962 nr 5 s. 53-56
Współaut.: Karol Buluk, Tadeusz Januszko, Marian Killar, ...

4. Aktywność esterazowa, koagulacyjna i stabilizacyjna trombiny w obecności fenolu. *Post. Hig. Med. Dośw.* 1962 nr 16 s. 845-850
Współaut.: Karol Buluk, Tadeusz Januszko, ...

5. O aktywacji fibrynolizy. *Pol. Arch. Med. Wew.* 1962 nr 32 s. 769-771
Współaut.: Karol Buluk, Tadeusz Januszko, ..., Jan Chmielewski

6. O roli plazminy w aktywacji fibrynolizy za pomocą tkankowego aktywatora plazminogenu (TAPg). *Post. Hig. Med. Dośw.* 1962 nr 16 s. 343-349
Współaut.: Karol Buluk, Tadeusz Januszko, ...

1963

7. Inhibition of fibrin formation by thrombin substrates. *Post. Hig. Med. Dośw.* 1963 nr 17 s. 423
Współaut.: Karol Buluk, Iwona Głogowska, H. Kowarzyk, ..., S. Szymik

8. Krwinkowy stabilizator włóknika. *Post. Hig. Med. Dośw.* 1963 nr 17 s. 743-755
Współaut.: Karol Buluk, Tadeusz Januszko, ..., M. Smrża, M. Cudnik

1965

9. Behaviour of fibrinolysis activator in stored plasma. *Acta Med. Pol.* 1965 nr 6 s. 225-233
Współaut.: Tadeusz Januszko, Jarosław Horodeński, ...

1966

10. Desmofibrin formation and the activity of the Fibrin Stabilizing Factor (FSF) during the cleavage of its SH groups by thrombin. *Thromb. Diath. Haemor.* 1966 nr 16 s. 51-60
Współaut.: Karol Buluk, ..., Tadeusz Januszko, Aleksander Zuch

1968

11. On the physical properties of fibrin clots during desmofibrinogenesis. *Arch. Immunol. Ther. Exper.* 1968 R. 16 nr 1 s. 12-23
Współaut.: Karol Buluk, Aleksander Zuch, ...

12. Trombinowa aktywacja stabilizatora włókniaka i formowanie desmofibryny. *Post. Hig. Med. Dośw.* 1968 R. 22 nr 3 s. 407-440

1971

13. Informator o metodach badań naukowych stosowanych w placówkach naukowych Białostockiej Akademii Medycznej. Białystok: Akad. Med., 1971.- 82 s.
Współaut.: Roman Kordecki, ..., Barbara Słobodzianek, Małgorzata Michaluk

1976

14. Katalog czasopism i wydawnictw ciągłych Biblioteki Naukowej Akademii Medycznej w Białymstoku. Białystok: Akad. Med., 1976.- 448 s.
Współaut.: Olga Chwieroś, ...

1983

15. Zarys badań nad chorobami odzwierzęcymi w Polsce. W: Choroby odzwierzęce / red. Piotr Bołoń. Warszawa 1983 s. 9-13

Pół wieku Akademii Medycznej w Białymstoku 1950-2000 / [red.] oprac. i wybór materiałów Krzysztof Worowowski. Białystok 2000 s. 257, portr.; Elżbieta Kraszevska: Emerytowani dyrektorzy i kierownicy bibliotek medycznych. *Forum Bibl. Med.* 2009 R. 2 nr 1 s. 34, portr.; Ryszard Żmuda: Leksykon biograficzny uczonych i Słownik pracowników bibliotek medycznych na łamach *Forum Bibliotek Medycznych*. *Forum Bibl. Med.* 2011 R. 4 nr 2 s. 302, 309-311; Materiały i informacje przekazane przez dr Jana Olbromskiego autorce hasła biograficznego.

Danuta Dąbrowska-Charytoniuk